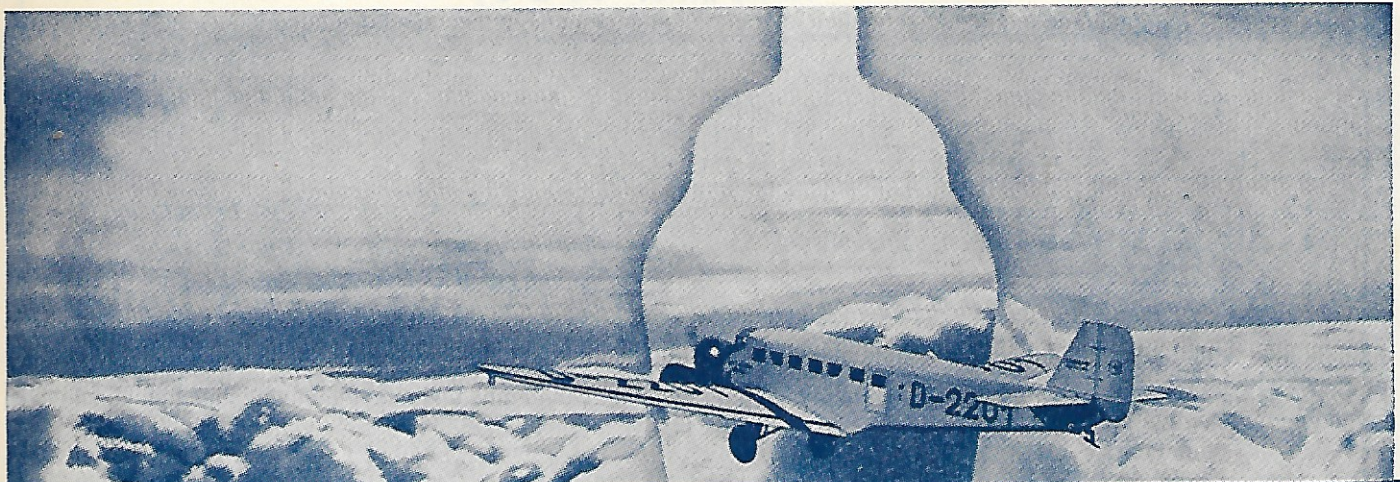

RADIO

N:o 11-12 1935

OH

**MARRAS-
JOULUKUU**

TELEFUNKEN-PUTKET varmistavat ilmaliikenteen. Yli maiden ja merien ohjaa lentäjä konettaan, usein yöllä ja sakeassa sumussa. Hän ei saa koskaan kadottaa suuntaansa. Telefunken-peilauslaitteen ja koneen radioaseman avulla hän on selvillä koneensa asemasta ja suunnasta. Telefunken-putket takaavat varmuudella näiden havaintojen teon mahdolliseksi.

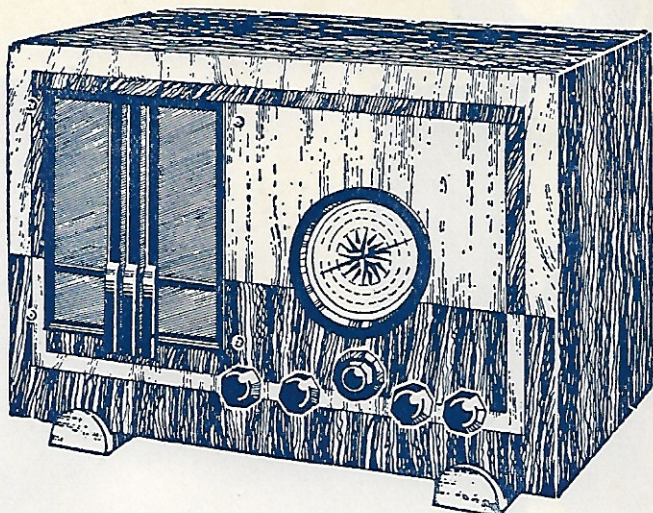

Olkoon kysymyksessä lentokone tai ilmalaiva, maailman suuret lähetinasemat tai kuuntelijoiden pienet vastaanottimet, Telefunken-putki merkitsee aina varmuutta ja tehokkuutta.

TELEFUNKEN

SAKSALAINEN MAAILMANMERKKI

412

Marconiphone

N:o 299

5-6 putkinen vaihtovirtavastaanotin kaikille jännitteille. Aaltopituusalue: 16,5 - 2100 mtr.

Hinta Smk. **4750:-**

Kaikkia AMERIKKALAISIA vastaanotin-putkia aina varastossa

MITTAKOJEITA kaikkia mittauksia varten

PYYTÄKÄÄ TARJOUKSIA ERILAISISTA VASTAANOTTIMISTA, MITTAKOJEISTA JA PUTKISTA NIITÄ TARVITESSANNE.

CHESTER

Helsinki, Kaisaniemenk. 5 Puh. 32778, 34355

RADIO OH

SUOMEN RADIOAMATÖÖRILIITON R.Y. JA SUOMEN RADIOSÄHKÖTTÄJÄLIITON R.Y.
ÄÄNENKANNATTAJA

TOIMITUS

E. KAIRENIUS (vastaava)

VEIJO MEKLIN

K. S. SAINIO, (toimitussihteeri)

Toimituksen osoite: Helsinki, Laivurinkatu 21. C. 7. Puh. 26809 · Tavataan varmimmin klo 10,00—11,00
Toimituskunta: V.E.KILPINEN, H. JALANDER, TOIVO LEIVISKÄ, Y. LUOMANMÄKI, J.A. HOLOPAINEN ja E. KOIVISTO

N:o 11—12

MARRAS—JOULUKUU

IV vuosik. 1935

SUOMEN RADIOSÄHKÖTTÄJÄLIITTO TOIMINUT 15 VUOTTA

Kirj. V. Meklin.

Suomen Radiosähköttäjäliitto r.y. tulee näinä päivinä toimineeksi 15 vuotta. Oikeastaan oli jo viime marraskuun 21 p:nä kulunut 15 vuotta siitä hetkestä, jolloin yhdistyksen perustaminen päätettiin, mutta sääntöjensä määräysten mukaan ei liitto vietä vuosijuhliaan marraskuussa vaan sensijaan joulukuun alkupuoliskolla, tänä vuonna joulukuun 7 p:nä, jolloin siis liiton viidestoista toimintavuosi virallisesti päättyy.

Ajatus radiosähköttäjäliiton perustamisesta heräsi syksyllä 1920 käynnissä olleiden ensimmäisten kaupallisten radiosähköttäjäkurssien alkaessa lähetä loppuaan. Kuta lähemmäksi tultiin kurssien päättymistä, sitä kiinteämmin alkoivat niillä oppilaina olevien ajatukset keskittyä siihen, miten uudella toimialla päästäisiin alkuun ja ennen kaikkea tietenkin siihen, millaiset palkkaus- y.m. olot laivasähköttäjiksi antautuvilla tulisi olemaan. Näitä kysymyksiä pohtimaan kokoontuivat silloiset kurssioppilaat sekä pari jo aikaisemmin ulkomailla pätevyystodistuksensa saanutta sähköttäjää marraskuun 21 p:nä Consert-kahvilaan Helsingissä. Kokouksessa, jossa oli läsnä kaikkiaan 25 henkeä, johti puhetta R. Kannas. Lyhyen keskustelun jälkeen oltiin pian yksimielisiä siitä, että varmin keino edessä olevien vaikeuksien voittamiseksi oli erikoisen liiton perustaminen. Liiton nimeksi hyväksyttiin Suomen Radiosähköttäjäliitto ja tuli sen päämääränä perustavan kokouksen pöytäkirjamerkinän mukaan olemaan toimia "radiosähköttäjien talou-

dellisten etujen, hyvinvoinnin ja heidän alansa koskevien kysymysten hyväksi".

Jo perustavassa kokouksessa oli palkkausiasia valmistavasti pohdittavana, mutta kun koko radiotoimi oli maassamme vielä silloin aivan alkuasteellaan, eikä olosuhteitamme voitu ilman muuta verrata vastaaviin oloihin muissa maissa, osoittautui palkkauskysymys vaikeasti ratkaistavaksi. Asia oli sillä kertaa pakko jättää avoimeksi, mutta jo neljä päivää myöhemmin, marraskuun 25 p:nä oltiin jälleen mieslukuisasti koolla, pöytäkirjan mukaan läsnäolijoita 30, ja tällöin sovittiin lopullisesti minimipalkoista. Nämä palkat jäivät kylläkin useimmissa tapauksissa joksikin aikaa toivomuksiksi, sillä ainoastaan yksi laivanomistaja, uusikaupunkilainen Valtameri Oy., joka omisti Valtameri-nimisen höyrylaivan, sitoutui kirjallisesti maksamaan sähköttäjien keskenään sopiman palkan. Tärkein laivayhtiömme, S.H.Oy. ei sen sijaan katsonut aluksi voivansa sitä hyväksyä, mutta ilmoitti kuitenkin maksavansa sähköttäjilleen määrän, joka yhtiössä voimassa olevien, laivojen miehistöille varsin edullisten puntakurssien ansiosta kävi tosiasiaassa yhteen sähköttäjien pyytämien palkkojen kanssa. Ilman erikoista sitoumusta maksoi helsinkiläinen Victor Ek Oy. laivoissaan sähköttäjien pyytämän minimipalkan.

Kun palkkausiasia oli siis saatu alustavasti, ellei tyydyttävälle niin kuitenkin ainakin siedettävälle kan-

nalle, voi liitto ryhtyä järjestämään sisäistä toimintaansa.

Toukokuussa 1921 pidetyssä liittokokouksessa käsiteltiin ehdotusta liiton säännöiksi, jotka kuitenkin lopullisesti vahvistettiin vasta saman vuoden vuosikokouksessa, joulukuun 14 p:nä. Säännöt jäivät kaikesta huolimatta vajavaisiksi, ne palautettiin nimittäin sosialiministeriöstä, ja vasta monen mutkan jälkeen tuli liitto vihdoinkin merkityksi yhdistysrekisteriin ja sai liittää nimeensä kirjaimet r.y.

Ensimmäisten toimintavuosien aikana ei liiton toiminta suuntautunut sanottavasti ulospäin; haluttiin ensin saada kokemuksia radiotoimen käytännöllisestä puolesta merellä ja kun radiolla varustettujen laivojen lukumäärä kasvoi meillä hitaasti, tultiin vähitellen aina vuoteen 1924, ennenkuin liitto katsoi olevansa tarpeeksi voimakas ryhtyäkseen tarmokkaammin ajamaan jäsentensä etuja. Tällöin tuli luonnollisestikin ensimmäiseksi kysymykseen palkkausolojen järjestäminen.

Talvella 1924 pyysi liitto päästä S.H.Oy:n johdon kanssa suoranaisiin neuvotteluihin. Henkilökohtaisesta kosketuksesta olikin lukuisten neuvottelutilaisuuksien jälkeen tuloksena ensimmäisen virallisen palkkaussopimuksen synty 16 p:nä huhtikuuta. Tässä sopimuksessa, johon päästiin molemminpuolisilla myönnytyksillä, oli alin palkka matkustajalaivoissa 1300:— ja lastilaivoissa 1100:—. Osan palkasta suoritti yhtiö edelleenkin punnissa halvan vaihtokurssin mukaan. Lisäksi nauttivat sähköttäjät erikoista talvirahalisää, mikä ei kylläkään ollut suuri, mutta silti ei suinkaan väheksyttävä. Tämän sopimuksen allekirjoitti myös turkulainen Bore Oy. Muut silloiset laivayhtiöt eivät olleet halukkaita antamaan sitoumustaan, mutta eivät kuitenkaan vakavammin asettuneet sopimuksen käytäntöönottoa vastustamaan, joten ennen pitkää oli se kaikkialla voimassa.

Jo seuraavana vuonna katsoi liitto kuitenkin olevansa pakotettu pyytämään palkkaussopimuksen tarkistusta. Edellämäinnittujen talvilisärahojen suoritus antoi näet liian paljon tulkinnalle varaa, joten niistä haluttiin kokonaan vapautua jakamalla ne tasaisesti koko vuoden osalle. S.H.Oy. myöntyi vaikeuksista sopimuksen muuttamiseen ja samalla onnistui liiton saada parannuksia aikaan myös pohjapalkkoissa. Sopimus allekirjoitettiin 22 p:nä toukokuuta 1925. Kuukausipalkat tulivat nyt olemaan 1700:— ja 1450:—. Nämä palkat olivat sitten voimassa vuoteen 1930, jolloin palkkoja korotettiin 6 %:lla. Korotus aiheutui lähinnä siitä, että vv. 1928 ja 1929 alettiin laivoihimme asentaa putkilähettimejä, jotka asettivat hoita-

jilleen huomattavasti suuremmat pätevyysvaatimukset kuin vanhamalliset kipinälaitteet.

Vuoden 1930 sopimus oli voimassa 1 p:nä huhtikuuta 1934, jolloin nykyisin voimassa oleva palkkaussopimus allekirjoitettiin. Sopimuksen muutoksen aiheutti lähinnä se, että liitto halusi taata jäsenilleen samat irtisanomis-, loma- ja ylityöehdot kuin laivojen perämiehillä on. Kaikki nämä edut myönsi S.H.Oy:n johto, osoittaen siten antavansa arvoa sähköttäjien työlle. Samalla sovittiin palkkauksen perustana olevista virkavuosista siten, että ne jakaantuivat tasaisemmin, jolloin kuukausipalkkoissa oli tehtävä vastaavat tasoitukset. Nykyisin on alin palkka matkustajalaivassa Pohjanmeren liikenteessä 2050:— ja suurin 3050:—, mikä saadaan 15 vuoden palveluksen jälkeen. Lastilaivoissa ovat vastaavat luvut 1825:— ja 2850:—, mihin summiin tulee 200:— lisäys kuukaudessa laivan liikkeessä valtamerillä. Palkkoihin sisältyy luonnollisestikin vapaa yöpito laivassa.

Kuten edelläolevasta käy ilmi, on palkkausneuvotteluja käyty yksinomaan S.H.Oy:n kanssa. Tähän on syynä ollut se, että mainittu varustamo on maamme johtavin laivanomistaja ja kokemus on osoittanut, että sen hyväksymät palkat ja työehdot saadaan voimaan myös muiden laivanomistajien laivoissa, joskaan useat varustajat eivät halua antaa siitä kirjallista sitoumustaan. Palkkaustason noudattamisessa on liiton johto nimittäin luottanut kunkin yksityisen jäsenen kunniantuntoon sekä siihen lujaan yhteenkuuluvaisuuden tunteeseen, mikä on ominaista mertakulkeville radiosähköttäjille. Juuri tämä seikka selvittääkin sen, miten sähköttäjät voivat saada eri laivoissa samat palkkaedut ilman kirjallisia sitoumuksia asianomaisen laivanomistajan ja liiton välillä.

Paitsi nimenomaan palkkausolojen järjestäjänä ja parantajana on liitolla ollut kuluneina 15 vuonna useain otteeseen tilaisuus toimia monella tavoin jäsentensä hyväksi. Milloin on liiton ollut taisteltava laivoihimme pesiytyneiden vierasmaalaisten sähköttäjien poistamiseksi, milloin on taas ollut pakko puuttua niihin kylläkin harvoin sattuneisiin tapauksiin, jolloin liiton jäsen on joutunut kärsimään ilmeistä vääryydestä. Ikävyyksiä ja vastoinkäymisiähän sattuu tietenkin kaikkialla, mutta mitä tulee erikoisestikin radiosähköttäjien asemaan laivoissa, on merkille pantava, että tässä suhteessa oli tilanne toiminnan alkuvuosina varsin vaikea. Muuhun laivaväkeen verrattuna olivat sähköttäjät ijältään poikkeuksetta nuorukaisia ja tämä yhdessä sen seikan kanssa, että radio oli jotakin aivan uutta ja ennen tuntematonta, johon varsinkin laivojen päällystö suhtautui usein epäluuloisesti, oli monasti

syynä erimielisyyksiin. Vasta sitten kun oli sattunut merionnettomuustapauksia, joissa radio pääsi osoittamaan varsinaisen tehtävänsä turvallisuusvälineenä, alkoivat sähköttäjien olot laivoissa vakiintua.

Valtiovalan taholta valvoo kaupallista radiotoimintaa lähinnä posti- ja lennätinhallitus, joka aina on myötämielisesti suhtautunut liiton toimintaan. Tämä ilmeni parhaiten v. 1930, jolloin radiosähköttäjien pätevyystodistukset oli Washingtonin radiokonferenssin päätöksen mukaisesti vaihdettava uusiin. Liiton anomuksesta suostuivat viranomaiset silloin vaihtamaan vanhentuvat I lk. todistukset ilman uusintatutkintoa, mutta myös II lk. pakollisessa uusintatutkinnossa saatiin huomattavia helpoituksia. Kuten on luonnollista, on uusien radiosähköttäjien kouluutus liitolle erittäin suurimerkityksellinen kysymys. Päämääränä on tietenkin pidettävä sitä, että sähköttäjiä on aina sopiva määrä varalla ja tässä suhteessa on erikoisella kiittolisuudella mainittava viranomaistemme ottama asenne, nimittäin se, että radiosähköttäjäkursseja on maassamme järjestetty vain silloin kuin vapaina olevien sähköttäjien luku on käynyt liian vähäiseksi.

Liiton juoksevia asioita hoitaa vuosikokouksen valitsema sihteeri. Alkuvuosina, jolloin jäsenmäärä pysyi vähäisenä, olivat sihteerin tehtävät myös vastavasti helpommat ja vaikkakin liiton kotipaikka ja sen luonnollinen keskus on pääkaupunki, hoidettiin liiton asioita useana vuotena Hangosta käsin. Mutta kun jäsenmäärä vuodesta 1930 alkaen alkoi nopeasti kasvaa, lisääntyivät myös sihteerin tehtävät. Tällöin oli liiton keskus pakostakin saatava sijoitetuksi Helsinkiin. Taloudellisista syistä ei liitto ole kylläkään vielä tähän mennessä voinut ryhtyä ylläpitämään varsinaista toimistohuoneustoa, mutta vuodesta 1932 alkaen on liitolla kuitenkin tukipaikka nykyisen sihteerin asunnossa, josta liiton johdolla on käytettävänä yksi huone ja jonne mm. liiton arkisto on sijoitettu.

Liitossa, jonka jäsenistä enemmistö on merellä, on yhteyttä jäsenten kanssa vaikea ylläpitää ilman erikoista yhdyssidettä. Pöytäkirjojen mukaan päätti liitto jo v. 1926 vuosikokouksessaan ryhtyä julkaisemaan omaa äänenkannattajaa, mutta taloudellisesti oli liitto kuitenkin vielä silloin liian heikko, jonka vuoksi päätös toteutui vasta v. 1930 alussa. Silloin ryhdyttiin julkaisemaan joka toinen kuukausi ilmestyvää "Radiolennätintä". Julkaisu eli kuitenkin vain kaksi vuotta, sillä vuoden 1932 alussa ehdotti Suomen Radioamatööriliitto r.y. yhteisen lehden perustamista. Tällöin syntyi molempien liittojen yhteinen julkaisu "Radio OH".

Jäsenluku on liitossa seurannut radiotoimen kehitystä. Samassa suhteessa kuin radiolla varustettujen laivojen luku on kasvanut, samassa suhteessa on myös jäsenluku noussut. Liiton alussa oli jäsenluku 25, tällä hetkellä se on 173. Jäsenluku nousi hitaasti vuoteen 1929, jonka päättyessä se oli 72. Sen jälkeen on jäsenmäärä lisääntynyt seuraavasti: v. 1930 94, v. 1932 118, v. 1933 147 ja v. 1934 178. Jäsenistä on vähän enemmän kuin puolet, 95, toimessa laivoissa, osa toimii siviilihallinnon ja puolustuslaitoksen alaisilla maa-asemilla, osa taas lentoliikenteen, yleisradion ym. laitosten palveluksessa. Ilman tointa on nykyisin 25 jäsentä. Tämä aikaisempiin olosuhteisiin katsoen harvinaisen suuri työttömien luku johtuu siitä, että kun kaksi vuotta sitten alkoi ilmetä puutetta sähköttäjistä, ja kun kauppalaivastomme kasvu näytti edelleenkin jatkuvan säännöllisesti, oli pakko järjestää oppikurssit. Niiltä valmistui v. 1934 kesällä kolmisenkymmentä uutta radiosähköttäjää. Kun laiva-ostot maahamme sitten yhtäkkiä lakkasivat, vanhempia laivoja alettiin myydä ulkomaille ja alle 2000 br. rek. tonnia oleville laivoille alettiin kaiken lisäksi vielä myöntää turvallisuusopimuksen 27 artiklan nojalla vapautuksia radionpitovelvollisuudesta, on luonnollisena seurauksena ollut nykyisen ikävän tilanteen syntyminen.

Sääntöjen mukaan kuuluu liiton tehtäviin antaa jäsenilleen tietoja avonaisista radiosähköttäjänpaikoista, toisin sanoen toimia siis jonkinlaisena työnvälityselimenä. Aikaisempina vuosina, jolloin sähköttäjistä oli melkein aina puute, olikin liiton toimihenkilöillä useinkin paljon puuhaa etsiessään vapaita miehiä sähköttäjää pyytäneisiin laivoihin. Tässä suhteessa on tilanne nykyisin aivan päinvastainen. Toimipaikkoja itselleen etsiviä jäseniä on pakko neuvoa odottamaan parempia aikoja sillä ainoalla lohdutuksella, että viranomaisten antaman vakuutuksen mukaan ei uusia radiosähköttäjäkursseja järjestetä ennen kuin vapaina olevien luku on vähentynyt niin pieneksi, että sähköttäjistä alkaa ilmetä puutetta.

Luodessamme katsauksen menneisiin viiteentoista toimintavuoteen, voitane ehkä olla yksimielisiä siitä, että liitto on parhaansa mukaan koettanut pysyä viitoittamallaan tiellä; voimiensa mukaan valvoen ja edistäen jäseniensä yhteiskunnallisia ja taloudellisia etuja sekä ollen samalla heille siveellisenä tukena.

— **Laivastosähköttäjille** pyytää posti- ja lennätinhallitus ilmoittamaan, että radiosanomien lähettäminen Hollamin aluevesillä on kielletty. Kielto ei luonnollisestikaan koske hätäsanomavaihtoa.

RADIOAMATÖÖRIT HUOMATKAA!

Meillä on aina varastossa täydellinen valikoima:

Pakkakondensaattoreita

Sauvakondensaattoreita

Säätökondensaattoreita

Vastuksia,

kiinteitä ja säädettäviä

Koväänisiä, gramof. tarpeita

Dynamolankoja, eristyslevyjä

ja eristysputkia y. m., y. m.

Edustamme m. m. seuraavia tunnettuja tehtaita:

ELECTRICA - BAUGATZ - ISOPHON

DIORA ja K.H.S.

Lähetäkää tilauksenne luottamuksella ne toimitetaan nopeasti ja huolellisesti.

B. MELART & Co

Helsinki, Rikhardinkatu 1. Puhelin 31 807.

MILLOIN SAAMME OMAN KERHOHUONEUSTON?

Edellä olevan kysymyksen olen varsinkin viime aikoina kuullut monen sähköttäjän tekevän. Kun tätä asiaa ei tähän mennessä vielä ole julkisesti kosketeltu äänenkannattajassamme, katsoisin nyt ajan sopivaksi kysymyksen esilleottamiseen. Alempana koskettelen lyhyesti niitä mahdollisuuksia, mitä Suomen Radio-sähköttäjäliitolla olisi oman kerhohuoneuston hankkimiseksi.

Ennen kaikkea on kysymys taloudellista laatua oleva. Mistä saamme siis rahat sellaiseen yritykseen. — Liittomme jäsenluku on viime vuosiin saakka ollut verraten pieni. Jäsenmaksuista saadut tulot, jotka ovat ainoana tulolähteenämme, ovat riittäneet vain äänenkannattajamme julkaisemiseen, sekä Liiton juoksevien asioiden hoitamiseen. Jäsenmaksun ollessa nykyisellään, ei siis hanketta voida toteuttaa. Näin ollen olisi jäsenmaksua koroitettava. Huomioon ottaen, että Liittomme on ammattiliitto, ei nykyinen jäsenmaksumme taas ole niin suuri, (ei edes yhtä prosenttia vasta-alkavan sähköttäjän palkasta) etteikö sitä voitaisi koroittaa, sen silti muodostumasta mik-

sikään rasitukseksi. Nyt on Liittomme jäsenmäärä sentään jo siksi suuri, että koroitettun jäsenmaksun turvin asia voitaisiin panna edes alulle. Voitaisiinhan ajatella erikoisen kerhorahaston perustamista tarkoitusta varten, jota rahastoa sitten kartutettaisiin määrättyllä osalla jäsenmaksutuloista. Mahdollisesti voitaisiin järjestää pienet arpajaiset pohjarahaston saamiseksi. Ehkä saisimme myös lahjoituksia asian edistämiseksi. — Sitten kun rahasto olisi kasvanut riittävän suureksi, voitaisiin ajatus toteuttaa.

On myöskin otettava huomioon, että Liittomme jäsenmäärän kasvaessa, sekä Liiton toiminnan muutenkin vuosi vuodelta yhä vilkastuessa, käy oman toimistohuoneen hankkiminen ennen pitkää aivan välttämättömäksi. Tällainen olisi taas sopivin sijoitusta juuri kerhohuoneuston yhteyteen. Mitä taas tulee oman kerhohuoneuston tarpeellisuuteen, niin siitä tuskin lienee eriäviä mielipiteitä. Olisihan se omiaan edistämään jäsenten välistä kanssakäymistä, joka ammattimme luonteesta johtuen on jäänyt verrattain vähäiseksi ja satunnaiseksi, samalla kun se muutenkin vilkastuttaisi Liittomme toimintaa.

Mielestäni olisi siis asia otettava mahdollisimman pian oikein vakavasti harkittavaksi, että viimeistään Liittomme täyttäessä 20 vuotta, voisimme kokoontua omassa "kodissamme". Mitä pikemmin aloitamme alustavat toimenpiteet, sitä nopeammin pääsemme päämääräämme.

Kto.

— **Q-lyhennykset.** Madridin sopimuksessa sai joukko q-lyhennyksiä aikaisemmasta poikkeavan merkityksen, mutta kun moni edelleenkin käyttää näitä lyhennyksiä vanhassa muodossaan, josta aiheutuu sekaannusta, on syytä huomauttaa, että esimerkiksi QSK merkitsee nyt "Lähetäkää jatkuvasti koko liikenteenne; keskeytän Teidät tarvittaessa". QSK:n aikaisempaa merkintää tulkitsee nyt QRX. QRD ja QRF on nyt yhdistetty yhdeksi QRD. QRH merkitsee nyt samaa kuin aikaisemmin QSX ja on sen merkitys nyt "Kuuntelen metrillä". QRV merkitsee nyt "Olen valmis", eikä enää "Lähetäkää V V V", mikä on siirtynyt lyhennykselle QSV. On myös huomattava QRI:n aikaisemmasta hie-man muuttunut merkitys. Merkillepantava on myös se, että aikaisemmin vain harvoin tarvittuja lyhennyksiä on nyt poistettu, merkitykseltään muutettu tahi laajennettu.

Tässä yhteydessä en malta olla mainitsematta siitä, että eräät meikäläiset sähköttäjät pilaavat muutoin hyvän käsialansa venyttämällä loppumattomiin viimeistä viivaa jokaisessa viivaan päättyvässä kirjaimessa ja varsinkin silloin kuin kirjain on viimeisenä sanassa. Tällainen on yhtä hermostuttavaa kuin perämiessähköttäjien "harakanvarpaat" ja siksi arv. virkaveljet, jotka tiedätte kärsivänne tästä "viasta", jättäkää se pois. Jälki tulee sitten jälleen olemaan OK. Parasta tarkoittaen.

X.

KAKKOSTEN MALJAN

pistetaulukko 15. 10. 1935 mennessä saapuneiden ilmoitusten mukaan on seuraavanlainen:

Piiri	Pisteet	Piirin paras asema	pisteet	Edellisen v:n jakaja
1	1.943	OH1CA	387	5,39
2	1.223	OD2ND	706	8,89
3	3.262	OH3NP	1.900	6,0
4	—	—	—	1,73
5	—	—	—	5,75
6	443	OH6NS	149	3,87
7	614	OH7ND	222	3,16
8	1.013	OH8NB	424	2,83
9	—	—	—	1,0

Useiden piirien tiedot sisältävät tosin pisteet vain kevätkaudelta, joten lienee syytä huomauttaa, että piirivalvojat hoi!

Eri piirien pisteasemasta voi nähdä, että 3:t ovat "yliveto", kiitos OH3NP:n, joka on hankkinut piirinsä pisteistä melkein 60 %! Jolleivät toiset piirit sisunnu, lienevät 3:t tämän kauden voittajat. 8:t ja 1:t tulevat seuraavina yhtenä rykelmänä. Heillä on myöskin mahdollisuuksia. Muista piireistä voi vielä herua lisäpinnoja paljonkin kunhan vain kaikki ilmoittaisivat.

Jonkinlaisena "kunnialuettelon" haluamme mainita ne asemat, joilla on yli 240 pistettä. (Siis yksi tavallinen yhteys päivässä, mikä ei liene mikään huimaava vaatimus jokaiselle aktiiviselle amatöörielle?? Hi!)

OH3NP		1.900 p.
OH2ND		706 „
OH8NB		424 „
OH8NF		416 „
OH1OC		387 „
OH3OJ		309 „
OH2NE		290 „
OH3OI		273 „

Surullista on todeta, että meillä ei ole edes kymmentä niin aktiivista miestä. vy sri!

Tuloksia tarkastellessa ansaitsee erikoista huomiota OH7NC:n 7 28 MJ:n yhteyttä.

Ilmoituksia tehdessä pyytäisin piirivalvojia mainitsemaan

kunkin eri aseman QSO:t omaan piiriin henkilökohtaisten pisteiden oikeata laskemista varten.

✱

Sitten tässä samassa yhteydessä kakkosille. Tiedot yhteyksistä pyydän lähettämään allekirjoittaneelle osoitteella: Suomen Puunvienti Oy. Helsinki. Niille, jotka eivät aikaisemmin ole ilmoittaneet huomautan, että kilpailukausi alkoi 16. 2. 1935 ja yhteydet ilmoitetaan samoin kuin työskentelyilmoitukset, mutta huomauttaen montako yhteyksistä on omaan piiriin. Ilmoituksianne odottaen allepainan, with 73 kaikille.

Yours OH2OB.

— **Utön radioloisto.** Koska monessa laivassa sauntimienotto on sähköttäjän tehtävänä, julkaisemme tässä täydellisen selostuksen Utön radioloiston lähetysajoista ja merkeistä. Utö on N:o 1 radioloistoryhmässä Utö—Hiiumadal—Russarö, joista toistaiseksi vain ensiksi mainittu on valmiina. Suurjaksoluku (aaltopituus): 291,5 kilojaksoa sekunnissa (1029 m.)

Äänijaksoluku: 475 jaksoa sekunnissa.

Kantosäde: 60 meripenikulmaa.

Radiosumumerkki (RSM):

1) morsekirjaimet UÖ (..— — — — .)	annetaan 2 kertaa	14,18 sek. kuluessa
2) tauko		1,39 „
3) 20 yhden sekunnin kestävää suuntausmerkkiä, joiden välillä on		27,41 „
4) tauko		1,39 „
5) morsekirjaimet UÖ (..— — — — .)	annetaan kerran	6,39 „
6) tauko		9,24 „
Merkkisarja		1 min.
Toistaminen		1 „
Merkinanto		2 min.
Tauko		2 „
Jakso		6 min.

Sakealla säällä annetaan kaksi merkkisarjaa joka 6 min. aikana, alkaen 0 min., 6 min., 12 min jne. joka tunnin kuluessa.

Selkeällä säällä annetaan kahdesti kaksi merkkisarjaa joka 30 minuutin aikana, alkaen 54 min., 0 min. ja 24 min., 30 min.

Ilmasumumerkit (ISM). Sakealla säällä annetaan nautofonilla kaksi (2) merkinantoa minuutissa, nim.: viisi (5) sekuntia kestävä ääni, jota käytetään etäisyyden määräämisessä, ja 25 sek. tauon jälkeen kaksi (2) kolmen (3) sek. ääntä, joiden välillä 1,1 sek. tauko.

Nautofonimerkit on etäisyyden määrittämistä varten synkronisoitu radiosumumerkkien kanssa siten, että nautofonin 5 sek. kestävä äänimerkki alkaa silloin, kun kaksi kertaa peräkkäin annetun tunnuksen UÖ viimeinen Ö-merkki loppuu.

Etäisyys loistoon saadaan määrättyksi siten, että laskeaan, miten monta suuntausmerkkiä kuuluu, kunnes 5 sekuntia kestävä nautofonin äänimerkki alkaa kuulua laivaan.

Suuntausmerkit on laskettu siten, että kunkin suuntausmerkin alku vastaa neljännesmeripenikulman matkaa, joten nautofonin äänen kuulumiseen saakka laskettujen suuntausmerkkien lukumäärä on jaettava neljällä, jotta saadaan loiston etäisyys meripenikulmissa.

Varoitus. Edellämäinnittuja kahta (2) kolmen (3) sek. äänimerkkiä ei pidä käyttää etäisyyttä loistoon määrättäessä. Nautofonin sumumerkkien kuuluvaisuus riippuu sääsuhhteista.

Nautofonin äänenkorkeus on 300 jaksoa sekunnissa.

Nautofonin epäkunnossa ollessa laukaistaan toistaiseksi joka 20 minuutti kaksi (2) räjähdysmerkkiä 30 sek. väliajoin.

UTÖ RADIO OHT pidetään avoimena seuraavina aikoina: 9,45—10,00; 13,45—14,00; 15,45—16,00 ja 20,45—21,00. Aseman kutsuaalto on 90 m.

Huom. Näinä aikoina radiosumumerkkien ja nautofonimerkkien lähetystä ei keskeytetä.

HAVAINTOJA VIISITOISTAVUOTISTAIPALEELTA

Kirj. J. Rissanen.

Joulukuussa Suomen Radiosähkötäjäliitto viettää viisitoistavuotisjuhlaansa. Kun tänä vuonna sitäpaitsi tulee kuluneeksi 10 vuotta siitä, kun puolustuslaitos luovutti siviiliradioliikennettä välittävät radioasemat lennätinhallitukselle, jolloin myös laivojen radioliikenteen valvonta siirtyi mainitulle laitokselle, on syytä luoda katsaus radiolaitteiden kehitykseen ja radiosähkötäjien toimintaan kuluneina vuosina. Rajoitan tarkasteluni etupäässä vain laivojen radioliikenteeseen, koska tämä liikenne on lähinnä juhlivaa liittoa.

Jotta saataisiin jonkinlainen käsitys laivojen radioasemien luvusta tarvitsematta luetella loppumattomiin kuivia numeroita, olen piirtänyt muutamia käyriä, joista käy selville erilaisten radiolaitteiden lukumäärä vuosina 1925—1935. Käyrien mukaan kuului vuonna 1925 kauppalaivastoomme ainoastaan 28 radiolla varustettua laivaa, kun sitävastoin kuluvana vuonna 151 kauppalaivaa on varustettu radiolaitteilla. Näiden lisäksi on vielä merenkulkuhallituksella radioasemat kaikissa jäänsärkijöissään sekä useassa tarkastusalusessa. Sitäpaitsi puolustuslaitoksella ja merivartiolaikoksella on suuri joukko radioasemia omissa aluksissaan. Kaikkiaan on tällä hetkellä radioasemia suomalaisissa laivoissa ja moottorialuksissa yli 200.

Laivojemme radioasemien luku on jatkuvasti nousut vuosi vuodelta, kuten esitetyistä käyristä selvästi käy ilmi. Näitä käyriä tarkasteltaessa on kuitenkin muistettava, ettei käyristä ilman muuta voida päätellä, mikä merkitys radiolla on ollut eri vuosina merenkulkijoille, sillä tällaisten päätelmien tekemiseksi on ehdottomasti myös otettava huomioon, kuinka paljon Suomella on eri vuosina ollut valtamerillä liikkuvia aluksia. Vasta vertaamalla laivojen kokonaismäärää radiolla varustettujen laivojen lukumäärään voimme saada käsityksen siitä, missä määrin merenkulkijamme ovat käyttäneet radiota hyväkseen eri vuosina. Jos tämän huomioon ottaen tarkastamme radion käyttöä kauppalaivoissamme, niin huomaamme, että käytännöllisesti katsoen kaikki keskisuuret ja sitä suuremmat kauppalaivamme ovat olleet jo vuosikausia varustetut radiolennätinlaitteilla, kun sitävastoin radiopuhelin on vasta viime vuosina tullut yleisesti käytäntöön. Kuten käyristä havaitaan, on kauppalaivastossamme radiopuhelimia käytännössä nykyään jo miltei yhtä paljon kuin radiolennätinlaitteitakin. Varsinkin pienissä, alle 2000 bruttotonnin kokoisissa aluksissa radiopuhelin on tullut yleiseksi, eikä Suomessa

tällä hetkellä ole montakaan pientä alusta, jossa ei olisi radiopuhelinta sisävesillämme kulkevia aluksia lukuunottamatta. Tässä yhteydessä on syytä huomauttaa, että hyvin monessa radiolennätinlaitteella varustetussa laivassa on myös radiopuhelin, ja ovat nämä laivat otettu huomioon sekä radiolennätinasemia että radiopuhelinasemia osoittavia käyriä piirrettäessä. Sentähden onkin suuri osa radiopuhelinasemien hoitajista samalla myös radiolennätinaseman hoitajia eli siis varsinaisia radiosähkötäjiä.

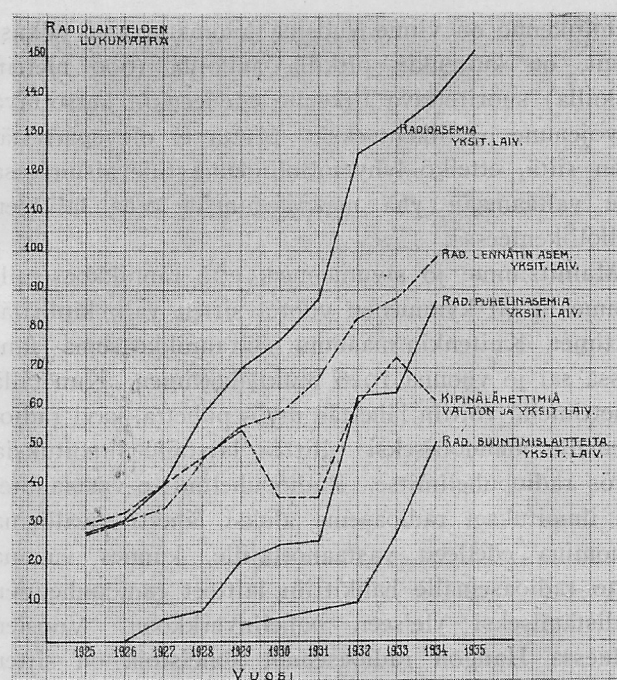
Suurin osa kauppalaivoistamme on nykyään jo paikallisesti varustettava radiolaitteilla. Kansainvälinen sopimus, joka koskee ihmishengen turvaamista merellä, määrää varustettavaksi radiolennätinlaitteilla kaikki merellä kulkevat matkustajalaivat sekä yli 1600 bruttotonnin suuruiset lastilaivat varaten kuitenkin eri maiden hallituksille oikeuden myöntää erinäisissä tapauksissa vapautuksia radiolaitteiden pidosta. Suomessa on tällaisia vapautuksia myönnetty kaikkiaan 16 laivalle ollen nämä vapautukset voimassa vuoden 1937 loppuun.

Käyriä tarkastettaessa panee erikoisesti merkille radiosuuntimisvastaanottimien nopean lisääntymisen viimeisten vuosien aikana. Kun radiovastaanottimia ryhdyttiin käyttämään noin kymmenkunta vuotta sitten laivojen paikan määrittämiseksi, sijoitettiin suuntimisvastaanottimet rannikoille ja ilmoitettiin laivoille niiden olinpaikat maalta suoritettujen suunnanmääräysten perusteella. Käytäntö on kuitenkin osoittanut, että on tarkoituksenmukaisempaa asettaa radiosuuntimisvastaanottimet laivoihin sekä rakentaa rannikoille erikoisia radiomajakkoja, joita hyväksikäyttäen laivat omalla suuntimisvastaanottimellaan voivat määrätä paikkansa. Varsinkin Pohjanmeren ympärillä olevat maat ovat rakentaneet lukuisia radiomajakkoja Pohjanmeren laivaliikennettä varten Itämeren ympärillä olevien maiden pyrkiessä seuraamaan mahdollisuuksien mukaan Pohjanmeren maiden esimerkkiä. Kuten tunnettua, valmistui meidänkin maahamme noin pari kuukautta sitten ensimmäinen radiomajakka Utöön ja toiveita on saada lähitulevaisuudessa lisää. Radiosuuntimislaitteiden nopea lisääntyminen osoittaa selvästi, miten käyttökelpoinen laite suuntimisvastaanotin on laivojen ohjaamisessa sumuisella säällä. Olen kuullut monen kapteenin sanovan, että he luottavat täysin radiosuuntaukseen sekä ohjaavat laivaansa sumussa yksinomaan suuntausten perusteella.

Siirrymme nyt tarkastamaan radioasemien teknilli-

sissä laitteissa tapahtuneita muutoksia. Kymmenen vuotta sitten oli laivoissamme käytännössä yksinomaan kipinälähettimejä ja sama taisi olla asian laita rannikkoasemillammekin. Vuonna 1927 myönnettiin laivoille ensimmäiset luvat radiopuhelinlaitteita varten, joten suomalaisten laivojen radiopuhelinliikenteen voimme katsoa alkaneen mainitusta vuodesta. Tosin ensimmäisinä vuosina radiopuhelinliikenne oli verraten vähäistä, eikä radiopuheluja voitu yhdistää puhelinverkkoon, vaan lähettivät rannikkoasemamme radiopuhelimella vastaanotetut ilmoitukset tavallisina sähkösanomina edelleen määräpaikkaansa. Vuonna 1929 ryhdyttiin radiopuheluja välittämään valtion puhelinkeskusten kautta puhelintilaajille, ja tämä toimenpide antoi voimakkaan sysäyksen radiopuhelinliikenteen kehitykselle. Maamme on ollut Euroopan ensimmäisiä maita pienten laivojen radiopuhelinliikenteen alalla, eikä liene tälläkään hetkellä koko maailmassa toista maata, jossa radiopuhelinliikenne olisi saanut sellaisen laajuuden kuin meillä. Esitän tässä vertailun vuoksi muutamia numeroita Bernin toimiston julkaisemasta radioliikennettä koskevasta tilastosta. Rannikkoasemat välittivät radiopuheluja vuonna 1934 seuraavasti: Saksan rannikkoasemat 1409 puhelua, Tanskan 3656 puhelua, Englannin 1174 puhelua, Norjan 476 puhelua, Italian 713 puhelua ja Suomen 4085 puhelutarjaa. Suomen rannikkoasemien puhelumäärä on ilmoitettu 3 min. puhelutarjoina, joka on tosin suurempi kuin varsinaisten puhelujen luku, mutta ei ero kuitenkaan ole kovin suuri.

Samoihin aikoihin kun ensimmäiset radiopuhelimet ilmestyivät laivoihimme, ryhdyttiin laivojen lennätinlähettimiä uusimaan. Vanhanaikaisten kipinälähettimeiden sijaan alkoi tulla putkilähettimeä, joiden kanto-säde oli monta kertaa suurempi kuin kipinälähettimeiden, vaikka ne teholtaan olivatkin jälkimmäisiä paljon pienempiä. Kipinälähettimeiden luku kauppalaivastossamme kuitenkin jatkuvasti kasvoi, kuten käyrästä helposti havaitaan aina vuoteen 1930. Viimeksimainittuna vuonna saatiin kipinälähettimeiden luku pienemään huomattavasti, ja se pysyi vielä seuraavanakin vuonna suunnilleen samana, mutta sitten alkoi laivastoomme taas tulla yhä enemmän kipinälähettimeä. Vasta aivan viime aikoina osoittaa kipinälähettimeiden lukumäärä taas pienemisen merkkejä. Saattaa tuntua aluksi oudolta kipinälähettimeiden luvun lisääntyminen kuppalaivoissamme, sillä voimassaolevan radiosopimuksen mukaan uusia kipinälähettimeä ei ole saanut laivoihin asentaa vuoden 1930 jälkeen. Syy kipinälähettimeiden luvun lisääntymiseen johtuu Suomeen ostetuista kauppalaivoista. Kuluneen kymmenen vuoden aikana on nimittäin Suomeen ostettu lukuisasti van-

hoja rahtilaivoja, joissa on ollut kipinälähetin jo aikojia ennen vuotta 1930. Voimassaoleva radiosopimus oikeuttaa nämä laivat edelleenkin käyttämään kipinälähettimeään huolimatta siitä, että ne ovat siirtyneet kaupan kautta toisen maan, tässä tapauksessa Suomen, kauppalaivastoon kuuluviksi. Vanhoja kipinäläitteitä saa laivoissa käyttää vielä vuoteen 1940, jonka jälkeen ainoastaan pienet, hätälähettimeiksi tarkoitetut kipinälähettimeet ovat sallittuja. Kipinälähettimeet oli suunniteltu kokonaan poistettaviksi jo ennen vuotta 1940, mutta laivanvarustajien vastustuksen takia asia kuitenkin raukesi. Useat maamme laivanvarustajista ovat siitä huolimatta omasta aloitteestaan poistaneet kipinälähettimeet laivoistaan sekä asettaneet sijaan putkilähettimeet. Varsinkin suurimmat laivayhtiömme ovat osoittaneet erinomaista esimerkkiä laivojensa radiolaitteiden saattamisessa nykyaikaisia vaatimuksia vastaaviksi.

Viime vuosina on kauppalaivojemme radioasemille alettu hankkia myös lyhyillä aalloilla toimivia radiolaitteita. Lyhyiden aaltojen käyttäntöön otto laivojen radiolennätinliikenteessä on aiheuttanut huomattavia muutoksia radiosanomien suuntauksessa. Ennen tuli laivojen lähettää radiosanomansa lähimmälle rannikkoasemalle, josta ne edelleen lähetettiin lankateitse määräpaikkaansa, mutta lyhyiden aaltojen käyttäntöön otto on tehnyt laivoille mahdolliseksi lähettää sanomansa kaukaisiltakin meriltä suoraan sanoman osoitemaahan. Tällä tavoin laivayhtiöt säästyvät suurista välitysmaksuista, mitkä olisi suoritettava sanomia edelleen lähetettävälle maille. Vaikkakin laivojen lyhyt-

aaltoliikenne on viime vuosina huomattavasti vilkastunut, on kuitenkin pitkällä aalloilla (600 metrin aalloilla) suoritettava liikenne edelleenkin katsottava laivojemme pääliikenteeksi. Mutta ei ole epäilystäkään siitä, etteikö lyhytaaltoliikenne tulevaisuudessa tule valtaamaan yhä määräävämpää osaa laivojen radioliikenteessä.

Mainitsimme jo sivumennen, että rannikkoasemilammekin oli kymmenen vuotta sitten vain kipinä-lähetimet. Kuitenkin maamme päärannikkoasema Hangossa sai jo vuonna 1926 putkilähettimen. Kun tällä lähettimellä voitiin lähettää myös puhetta, kävi radioasemalle mahdolliseksi välittää laivoille ilmoituksia myös radiopuhelimitse. Radiopuhelimitse vastaanotetut ilmoitukset radioasema aluksi lähetti tavallisina sanomina edelleen vastaanottajille, kunnes vuonna 1930 radioasemalle hankittiin laitteet radiopuhelujen yhdistämiseksi yleiseen puhelinverkkoon. Vuosien kuluessa Hangon radioaseman koneistoja on sitten laajennettu ja uusittu, niin että nykyään radioasemalla ei ole ainoatakaan kojetta, joka olisi hankittu radioasemalle ennen sen siirtymistä posti- ja lennätinlaitokselle. Radioaseman toiminnasta on tässä lehdessä tarkempi selostus, joten en siihen lähemmin puutu.

Helsingin radioasema, joka aluksi toimi ainoastaan kiinteänä asemana, ryhtyi välittämään vuonna 1929 laivojen radiopuheluja. Laivojen radiolennätinliikennettä ei Helsingin radioasema ole koskaan välittänyt. Radioasema on radiopuhelinliikenteessään käyttänyt yksinomaan lyhyitä aaltoja sekä yhdistänyt kaikki puhelut jo alusta alkaen yleiseen puhelinverkkoon. Päinvastoin kuin Hangon radioasema Helsingin radioasema ei ole ollenkaan vastaanottanut laivoilta sellaisia radiopuhelimitse annettuja ilmoituksia, jotka olisi lähetettävä sähkösanoman muodossa edelleen. Radioaseman radiopuhelinliikenne on vuosi vuodelta kasvanut, ja on se muodostunut vähitellen maamme radiopuhelinliikenteen keskusasemaksi samalla tavoin, kuin Hangon radioasema on keskusasema maamme radiolennätinliikenteessä.

Hangon radioaseman lisäksi on maassamme vielä kaksi radiolennätinliikennettä välittävää rannikkoasemaa, nimittäin Vaasassa ja Viipurissa. Näistä Vaasan radioasema välittää myös radiopuheluja, kun taas Viipurin radioasema toimii yksinomaan radiolennätinasemana. Toivottavaa kuitenkin olisi, että Viipurinkin radioasemalle saataisiin pian myös radiopuhelinlaitteet. Ainoastaan radiopuhelinliikennettä varten on radioasema Utössä ja Suursaareissa. Paitsi laivojen radiopuhelinliikennettä välittävät nämä radioasemat radiopuheluita myös asianomaisista saarista rannikkoasemien kautta mantereelle.

VIITOSTEN KERHON KUULUMISIA

Viimeksisaapuneessa Radio OH:n numerossa näkyy olevan nimimerkin "Kide" jutustelua kerhotoiminnasta ja siinä mainitaan myös meidänkin vaatimaton nimemme. Oikeaan olet osunut, "Kide" arvellessasi, että toimintamme on YL:imme ansiota. — Ainakin pääpiirteittäin!

Emmehan me voi toistaiseksi loistaa erikoisella aktiivisuudellamme etterissä, mutta persoonallinen kosketus on ollut sitä parempi, sillä säännöllisesti kerran kuussa olemme kokoontuneet "huonoina ja hyvinä aikoina" jutustelemaan amatööriasioista. Ja sekin on omasta mielestämme jo aika paljon. Kyllähän, tässä vielä etteriinkin tullaan jahka ehditään. Uusiakin miehiä on tulossa joukon jatkoksi, ja ainahan uusi veri tuo uusia aatteita mukanaan. Ovatpa muutamat vanhatkin veteraanit alkaneet hioa kynsiään ja puhallella pölyjään rukeistaan edesauttaakseen "Viitosten renesanssia". "Perästä kuuluu", sanoi torventekijä.

Uusista riennoista mainittakoon, että kerho on, auttaakseen tunnetusti laiskoja viitosta raportinteossa "Kakkosten maljaa" varten, monistanut valmiita kaavakkeita, jotka on mukava täyttää ja lähettää joko suoraan "tilastotirehtöörille" Helsinkiin tai piirimme QSO-managerille OH5YL:lle osoitteella: Viipuri, Linnankatu 33. Nämä kaavakkeet tullaan kerhon toimesta lähettämään kaikille lupatodistuksen omaaville Viitosille. Toivomme vain vastapalvelukseksi, että "Viitosten" tulossareke Radio OH:ssa täyttyy kuukausittain kolminumeroisin luvuin.

Kiinteämmän yhteistyön aikaansaamiseksi kaikkien Viitosten välillä olisi tietysti erinomaista, että mahdollisimman moni Viitosta kuuluisi kerhoomme. Piirimme on sentään verrattain suppea, jos otetaan Viipuri keskuspaikaksi, niin että voisi ajatella silloin tällöin pidettäväksi oikein "piirikokouksia", joissa piiriä koskevat asiat pohdittaisiin. Kustannukset kerhoon kuulumisesta eivät kai ketään hirvitä, sillä jäsenmaksu on toispaikkakuntalaisilta vain Smk. 5:— vuodessa.

Kolmosekset näyttävät pröystäilevän syntymäpäivillään. Me vain ilmoitamme vaatimattomasti, että Viitosten Kerho kokoontuu, tai tämän numeron painosta tullessa on kokoontunut omia syntymäpäiviään viettämään, sillä kerhomme täyttää marraskuun 5 p:nä 6 vuotta, ja sehän on jo paljon enemmän kuin kolmosten 5 vuotta.

Koettakaapa nyt toisetkin kerhot saada asiaa paperille ja paperi OH:n toimitukseen, sillä pikku-uutiset kerhotoiminnasta antavat jonkinlaisen läpileikkauksen puhailuistanne.

— N. F.

Radiolaitteiden tullessa vuosi vuodelta yhä monimutkaisemmiksi ja radioasemien liikenteen yhä laajentuessa ovat samanaikaisesti myös radiosähköttäjien tehtävät käyneet yhä vaativammiksi. Onpa varmaan ollut tapauksia, että varsinkin vanhemmat sähköttäjät ovat joutuneet hoitamaan radiolaitteita, jollaisista he eivät olleet kuulleet puhuttavan sanaakaan radiosähköttäjäkursseilla ollessaan. Mutta radiosähköttäjähän ovat tottuneet siihen, että heidän täytyy tulla toimeen omin neuvoin. Sitäpaitsi uusien laitteiden tutkiminen on mitä mielenkiintoisinta ja kehittäväintä radiosähköttäjän joskus ehkä hiukan yksitoikkoisessa elämässä.